

ANKARA

3 MAYIS 2003

GENELGE

2003-60

Beslenme, 1924 yılından bu yana yaygın olan uluslararası insan hakları belgelerinde bir hak olarak ifade edilmektedir. Bütün bebekler ve çocuklar, sağlıklı olmak ve sağlığını korumak için yeterince beslenme hakkına sahiptir. Emzirme ise, bebeklere ve çocuklara bu hakkı sağlayan en ideal yöntemdir.

Sağlıklı bir beslenmeye giden yolda atılması gereken ilk adım annenin sütü ile emzirmenin korunması, desteklenmesi ve yaygınlaştırılmasıdır. Yapılan bir araştırma da, bebekten anne sütüyle beslenenlerin zeka düzeylerinin, mamayla beslenenlere göre 8 puan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Ülkemizde yapılan araştırmalar emzirmenin yaygın olduğunu ve doğumdan sonraki ilk aylarda hemen her bebeğin anne sütü ile beslendiğini göstermektedir. Ancak "ilk 6 ay sadece anne sütünün verilmesi" politikamıza karşın, 1998 yılında yapılan, Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'nda, 0-3 aylık bebeklerin sadece anne sütü alma oranının %4 olduğu belirlenmiş, bu oranın 4-6 aylık bebeklerde ise %1.3'e düştüğü saptanmıştır. Üç ayın altındaki her beş bebekten biri, 4-6 aylar arasında ise her üç bebekten birinin mamayla beslenmektedir. 1993 - 1998 yılları arasında 6 aylık bebeklerde biberonla beslenme oranında %20'lik bir artış olduğu gözlemlenmiştir.

Bu veriler, annelerimizin emzirmenin yararları konusunda ikna edilmeinden önce, nasıl emzireceği erinin öğretilmesine ve bunu uygulamak için desteklenmeye ihtiyaçları olduğunu göstermiştir. Başarılı bir emzirmenin başlatılması ve sürdürülmesi için annelerin doğum öncesi, doğum sırasında ve doğum sonrasında sadece aileleri ve toplum tarafından değil, bütün sağlık sistemi tarafından etkin olarak desteklenmesi gerekmektedir.

Hatalı anne sütü uygulamalarının önlenmesi, emzirmenin korunması, özendirilmesi ve desteklenmesine yönelik olarak, Bakanlığımızca 1991 yılından beri UNICEF/DSG önerileriyle "Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Hastaneler" programı yürütülmektedir.

Bugüne kadar eğitim almış olan 203 hastaneden 141'i "Bebek Dostu Hastane" olarak plaket ile ödüllendirilmiştir. Plaket alan hastanelerin çalışmaları, iki yıldır bir gerçekleştirilen "yeniden değerlendirme" ile tekrar ele alınarak izlenmektedir.

"Bebek Dostu Hastane" olarak başlanılan çalışmalar, 2001 yılında anne sütünü desteklenmesinde önemli olan, birinci basamak sağlık kuruluşlarında da sürdürülmüş yılı 2002 yılında Konya ilinde 25, Aydın ilinde 8 birinci basamak sağlık kuruluşu yürüttükleri başarılı çalışmalar nedeniyle "Bebek Dostu Birinci Basamak Sağlık

Kuruluşu1 olmuşlardır. Ayrıca ilk defa bir ilimiz, ekte verilm "Bebek Dostu II" kriterlerini yerine getire "Bebek Dostu II" unvanını almıştır.

Ülkemizde sürdürülmekte olan "Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Costu Sağlı Kuruluşları " programında; tüm doğan bebe»derin doğumdan sonra hemen rnzirilmey başlatılması, ilic 6 ay "sadece" anne sp,i verilmesi 6. aydan sonra ebesinler başlanmasının yanı sıra emzirmenin 2 yıla kadar devarnettirilmesi ülke ppljtikamLjjBu kapsamda ilinizde:

*Hastaneerde, çocuk sağlığı ve hıstalıç .rı uzmanı, kadın doğum uzmanı pratisen hekim, diyetisyen ve sorumlu hemşired rı oluşan "Bebek Dostu Eğitim Elpleririri" oluşturulması

*Bebek Dostu Hastaneler ve Anne itU ile Beslenmede Danışmanlıl'. Eğiti ii" almamış eğitim ekiplerinin "Anne Sütü in Beslenmede Danışmanlık: Eğitiri Kursu / Katılımcı Rehberi" kullanılarak eğitim alrn ıların sağlanması

*çocuk Hastaneleri ile d6um yap ırılan hastanelerin (Devlet atansi, Doğumevleri, Sosyal Sigortalar Kurumu Hastaneleri, Üniversite Hastanel ri, Askeri Hastaneler, Özel Hastaneler vb.) tamamının "Bebek Dostu" olmasının sağlanması Amacı; yaşamın ilk iki yılında emzirmenin korunması, özeridiri inesi ve desteklenmesinin yanısıra bu döneme 31t bebek-devam formülleri /ma,r aları ile, biberon, biberon emzikleri ve benzeri y:ancı emziklerin pazarlanması ve c ağıtırıı düzenleyerek bebek ve çocukların güvenhi, yeterli ve dengeli beslemelerinin güvence altına alınması olan "Mama Kozu" uygulamaları ile ilgili çalışmalar yapılması

*Basamak sağlık hizmeti veren salık kuruluşlarının Bebek Dostu olmasının sağlanması

*Anne sütünü teşvik eden toplum uygula ıalarının desteklenmesi ve gerçek İştirilmesi

Ülkemizdeki doğumların %80' mm yapıldığı haslınelerimizin "Bebek Dostu" olabilriisi için;

*Hastanede çalışan sağlık görevlilerine üzenli olarak emzirme konusund3 eğitim ve bilgilendirme toplantılarının yapılması

*Ekde yer alan "Emzirmede 10 adm" uygulamalarının tüm hastanelere yei9ştirilmesi

Doğum öncesi, doğum şıraşı ve doğii sonrasında annelerin tamamın rı emzirme konusunda eğitilmesi

*Annelerle bebeklerinin doğumdan sonn aynı odada kalmalarınırı sğlanrrası

*Emzirmeyi engelleyen uygulamaların (iberon, ernzik gibi) kullanımının Ör!nmesi

Yukarıda anılan hususların yerine getirilmesinde kurum ve kuruluşlar rı amirler sorumlu ve yetkilidir. Bu nedenle konunun titizlikle takip edilmesi ve gereğinin yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda Ek'de yer alan, ilinizd daha önce eğitim atmış hastanelerin 3C Haziran 2003 tarihine kadar hazırlıklarını tamamlamaları ve değerlendirmeye hazır olmaları daha önce eğitim almamış hastanelerin ise 18 Temmuz 2003 tarihine kadar eğitim'erin tamamlamaları ve değerlendirmeye hazır olmaları konusunda bilgilerinizi ve geçimini rica ederim.

Prof. Dr,